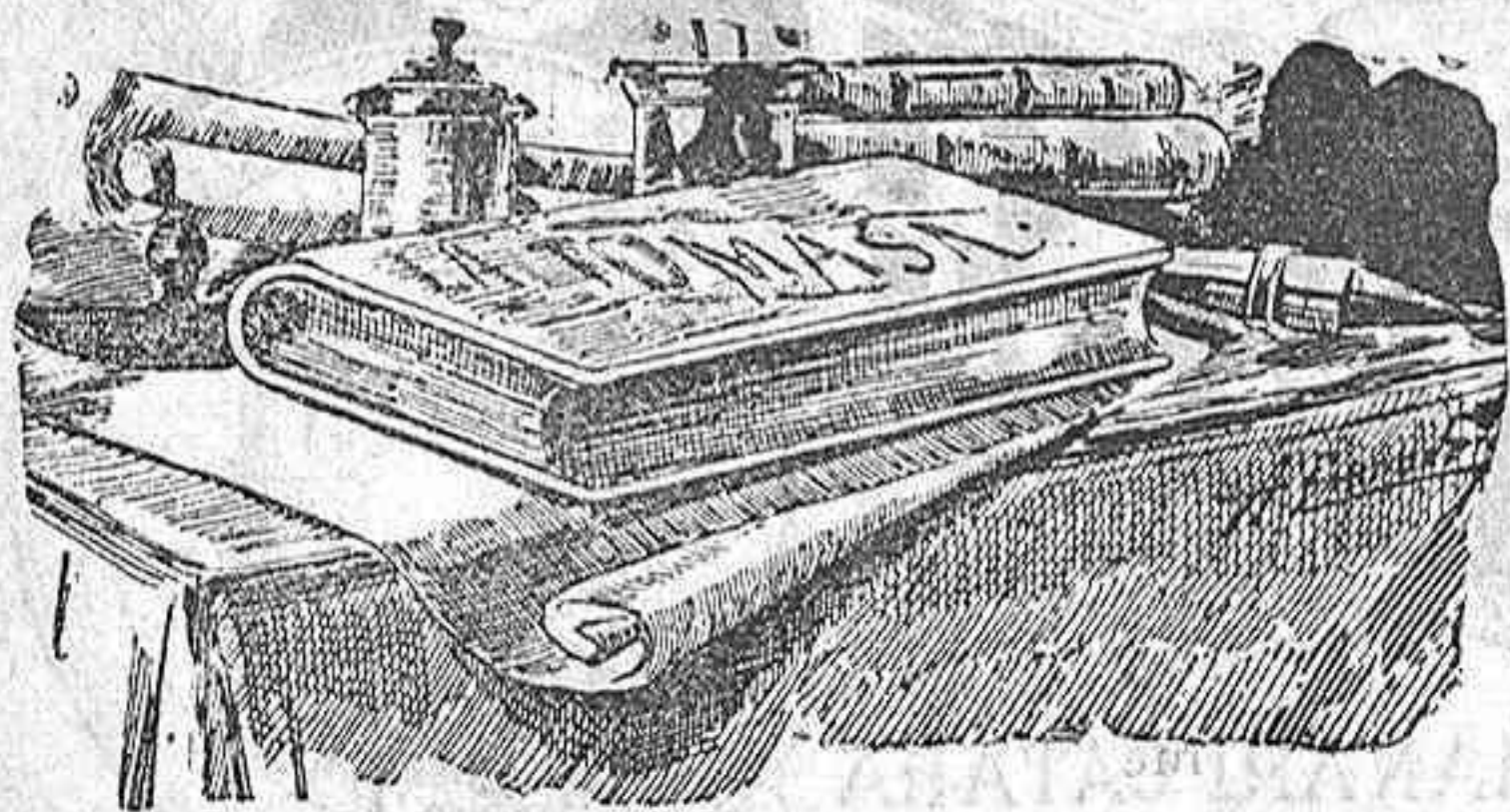

BARCELONA 24 JANER 1890

Handwritten signature in cursive script.

UN BATEIG

AN ferme padrí.

Havia tingut una criada filla de Masquefa de la que va enamorar-se perdudament un municipal de nit.

Y de nit havia de ser, perquè 'l qu' es la Llúcia te una cara que no acredita pas la marca de fàbrica de la naturalesa.

Quina cara!.., Ja ho veig.., la xicota no hi tèt cap culpa; prou fa de arreglar-se ab ella del millor modo que pot.

Ademés, per un municipal, y de nit, ja deu ser prou bona quan voluntariament se n' ha fet càrrech.

Donchs sí, lo municipal y la Llúcia váren casarse y ara deu ú dotse dias, aquesta va desocupar sens que fos inconvenient lo tenir aquella fesomia de sátiró. Pero van tenir la ocurrenciá de ferme padrí.

Mentras 'm feya la petició 'n Gutierrez, jo prou volia buscar una excusa, pero va ser una descarga tan impensada que las ideas se 'm van entortulligar en lo cervell y al últim vaig contestar que bè... que 'n tindria un verdader... gust, y en fi, tot alló qu' es diu tenin tho lo mes lluny del pensament.

Va arribar lo dia y ja 'm teniu anant á llogar cotxes, comprar confits, etc. tot ab tan gust com si 'm gratessin l' esquena ab un estrijo.

Jo prou vaig procurar endurmen algun company perquè 'm fes costat, pero cá... al saber que la mare de la criatura havia sigut la meva criada, van compendre la classe d' acompañament que hi hauria y aquells gomosos van deixarme sol.

Per xó, ja van fer be.

A las quatre de la tarde me 'n vaig cap als confins del Poble Sech, tot sol, vestit de negre, ab la xistera, buscant lo número de la casa de la Llúcia.

Jo no se si la gent d' aquell barri deuen viure en Bábia, pero lo cert es que tothom 'm mirava com si hagués sigut algun piel roja de la Companyia Buffalo Will.

De prompte sento un crit de ¡vóltal! y al girarme, una patata que 'm va semblar qu' havia surtit del café, 'm va colocar lo sombrero com l' abandarado de Sant Antoni. 'M torno á tombar, cego de rabia, dient mil pestes á tots los qu' estavan rient, quan, no sè de quin pis, m clavan un ruixát d' aygua que prou n' hi havia una portadora.

La ganyota que debia fer el rebrer del clatell als peus aquell bany fret, debia ser molt estranya, pus la gent va esclatar ab tals rialladas qu' hasta un capellá qu'

acavava de doblar lo cantó no 's podia tenir lo riurer. De prompte vaig pensar que lo millor partit que podia pendrer era capitular, y dirijintme ab bons modos á una botiga de sabater que també 's cargolavan de riurer, vaig demanar socorro.

Allí unas donas van aixugarme com van poguer ab los seus devantals y després de mitx arreglat, van darme la direcció de la casa del municipal de nit.

Al arribar allí, ja tothom m' esperava; vaig explicar al marit de la Llúcia lo que m' havia passat, á lo que va contesta-me que estés tranquil que l' endemá tot lo barri aniria a l' arcaldia.

Després de ferme aixugar un xich la roba á la cuyna y d' anar á veurer la partera en manigas de camisa, vam sortir pus los cotxes acavavan de arribar.

L' acompañament era de lo mes demócrata que os poguéu imaginar, y la meva trona, tot y mitx malmesa, 's destacava d' aquella comunitat com un pom de flors en una parada de cols y sébas.

Y lo mes particular es que 'l qu' allí estava en ridicul era jo; fenómenos de la visual.

Vam anar á batejar á la Catedral; tots los pobres tenen la mania de batejar los séus fills allí.

Per casarse, ara també tots acostuman anar á la Mercé.

Com sí totas las iglesias no fossin bonas...

Després de batejar al fill de la Llúcia qu' era casi tan lleig com sa mare, y de posarli Segismundo, Rufo y Vitelio, qu' ab aixó dels noms també los pobres hi tenen sébas, vam dirijirnos altra vegada al poble Sech, qual barriada 'ns va rebrer ab uns crits que casi espantavan als caballs.

Aquell estrivillo de: *Senyor cumpare*, encare no me l' he pogut treurer de las orelas.

Per fi vaig tirar per la finestra del cotxe tots los céntims que duya á la butxaca y ab pena ó dolor y trepitxant mans de xicots que cullian los céntims y 'ls confits que tirava la padrina, vaig poder entrar á la casa.

M' havia olvidat de dirloshi que la padrina era venedora de bunyols prop la platxa, y en l' Iglesia tirava cada brabada d' al-y-oli qu' hasta vaig reparar que 'l capellá s' aguantava la respiració.

Ja som dintre: y després del rito aquell de pagá á la llevadora per sota la criatura y portar aquesta á la partera y rebrer y donar cent enhoras bonas, semblant las meas un sarcasme, vam dirijirnos guiats del municipal de nit al menjador de la casa, que mes que menjador, semblava un colomar per lo petit.

Allí 'm van fer seurer entre un jove que tenia mes cara de *mossega* que d' home de bé, v una criatura de uns 20 mesos sentada en una cadira alta que desseguida 'm va pegar grapada al bigoti, estirantme ab una maneta forta com una pota de lloro, y que per cert va ferme veurer las estrellas.

Entre una dona grossa que devia ser la seva mare y lo municipal, varen lograr fer deixar la presa á la criatura que va seguirmemirant com si l' hagués encantada.

Ja tothom sentat, 's presenta un altre tipo de federal *enragé* ab una platada de cargols ab salsa y un morté ple d' al-y-oli que de segú devia ser d' hont va provehirse la padrina abans d' anar á l' Iglesia.

A mi que no m' agradan los cargols y menos l' al-y-oli, vaig tenir que mirar com los demás menjavan.

Lo nen que tenia de vehí, no debia ser de la meva opinió pus cridava com un ánech, picant al plat ab una cullereta de fusta que li havían posat, y per ferlho

callár, aquella mateixa dona grossa va posarli un poch de such y li va dar una molla de pá.

Lo xicot, que debía voler tall y no such, va seguí xiscant y picant ab la cullera en lo plat, omplintme en menos de dos segons, tota l' ermilla y la camisa, d' aquella salsa que ni á la bugada va volersen aná.

Altra vegada van correr lo municipal y la dona grossa, dantme mil satisfaccions y estobant á la pobre criatura que va deixarme sórt de l' orella dreta ab los crits de marrá que feya.

Després de los cargols varen treurer bacallá esqueixat y pebrots confitats, cosa que 'm repugna y que tampoch vaig tastar, y aixó que 'm moria de gana.

Treuen los restos d' aquest plat y 'm surten ab una carbassa feta al forn que va acabar ab la meva paciència.

La comitiva, ja mitx no sé com, per las libacions á una botella que passava de má en má ab una rapidés vertiginosa, no estava més que per baladreijar y fer broma, y jo volent aprofitar la conjuntura de que ningú 's recordava de mí, anava á alsarme per fugir d' aquella taula, quan 'm sento que la malehida criatura aquella m' havia tornat á agafar lo bigoti ab tota la forsa de que no podia creurers capás.

Ja allavorans ni lo municipal ni la dona grossa varen venir al meu socorro, pus la viga pessava set quintás á tota aquella trepa, per lo que, desprenentme d' aquells ditets que semblavan de filferro, vaig aixecarme y agafant lo sombrero qu' estava casi sech, pero que semblava un erisó, vaig sortir d' aquella casa y no vaig parar fins á la meva.

Con que... resumim: si algú de vostés pensa ferme padrí, ja cá que desisteixi perque he jurat no serne may més.

SERRALLONGA.

1890

—Any nou; diu lo gay jovent
que tè ab aixó una alegría,
desde avuy, dia per dia
tindrè mes enteniment.
Sembla que lo meu cor sent
una cosa may sentida;
será la meva partida
sembrada d' actes morals;
já fóra las bacanals!
¡cambi radical de vida!

—Any nou, diu lo xaruch vell
que li causa aixó gran pena;
desde avuy vull posá esmena
á n' al meu poquet cervell.
Soch de la mort al cancell,
y abans de passar la porta
la meva conciencia morta
sembla cobrar nova vida;
que sia donchs ma partida
resolució bona y forta.

Aixís diuhen; mes als sets
no pòden pas arriarhi,
lo dit, sou sols un desvari
que com ans los deixá frets.
Passáren com fochs folléts,
tals promesas, y al jovent
com al vell, un pensament
los domina ab impaciència.....
¡prou crida fort la conciencia!
pero cap dels dos la sent.

J. ABRIL VIRGILI.

ALS SASTRES... INGLESOS

¡Oh, vosaltres, extranjers
de la noble terra... inglesa!...
Los qu' esteu en guerra encesa
ab lo *deber*... dels diners!...

Vos planyo á tots, de vritat;
més, no puch plorar, ni pago:
quan ne veig un... ja m' amago...
(Es un vici qu' he agafat.)

Si no fos aixó, soch franch,
defensor vostre sería,
donantme la garantia
de deixá 'l *deber* en blanch.

Pero, es predicá en desert;
puig que jo vostre enemich
haig de ser per forsa, dich,
per obligació... ¿no es cert?

Per lo tant, fora cansons
y continúhi la guerra
contra 'ls sastres d' *Inglaterra*,
la pitjor de las nacions.

Somnis son vostres *assientos*
visions las *cuentas corrientas*;
perque en lloch de cobrar *cuentas*,
lo que cobraréu son... *cuentos*.

No hi ha més; sou condempnats
per *deber*, á eterna prova:
¡ja 'n podéu tallar de roba!
¡sempre quedaréu *tallats*!

Fil á l' agulla poséu,
un cop la feyna tallada;
y ab una agulla enfilada
¡nécis! vos suicideu.

Un *traje* per un *difunt*
fet al punt y á punt d' embasta,
después d' emprobat ja basta
perque no l' cobréu... per *punt*.

Ja que tots sou, tant capassos
per tenir, contant, cuidado;
que més que cobrá al *contado*,
preferiu cobrar á plassos,

heu d' entendre, pobre gent,
que tothom tè 'ls séus apuros
y *connant*, contaréu duros
no ab los dits; de pensament.

Vosaltres anéu *connant*
y 'l *deber* féu aná en dansa;
anéu vivint d' esperança
y apuntéu, tot esperant;

que ab la gana que la pena
explotant casi á tothom,
sempre duréu un mal nom...
(y la llibreta ben plena).

Tots aquets desenganys son
una llissó, sastres, gran:
—L' *ambició*—diu un *refran*—
va fer perdre á Napoleon.—

Per lo tant, fora cansons
y continúhi la guerra;
pitjó als sastres... d' *Inglaterra*
que als de las demés nacions.

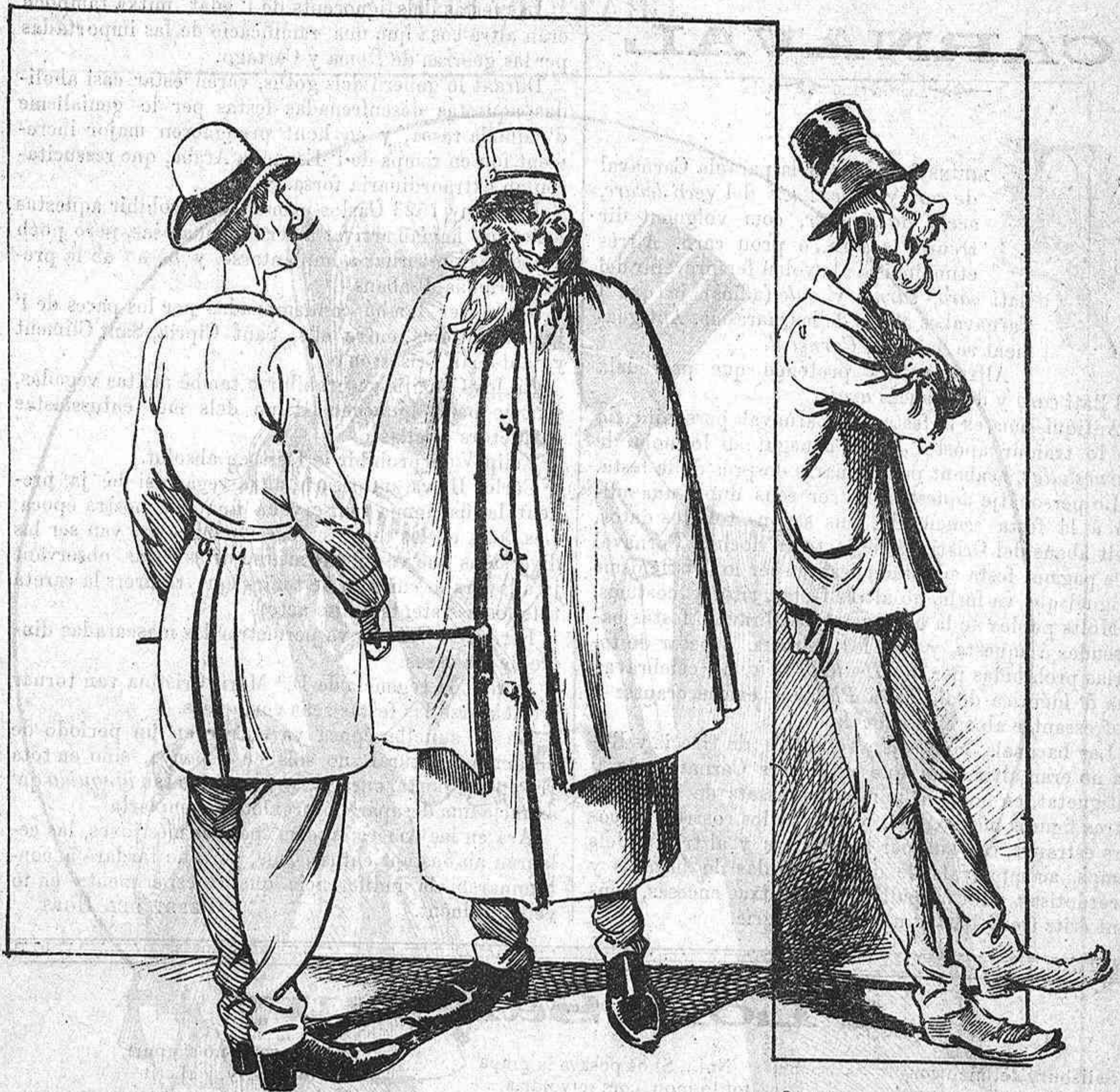
PEPET DEL CARRIL.

CRÀTERS FRETS

—Es tant fort l' amor que sento,
que si un si jo conseguia,
ni sè lo que pagaria.....
—Ab un sopar m' acontento.

LA TOMASA
MASCARAS

—Brutos! Preguntarme si voy disfrazado de militar!
—Y no hi va... oy?

—Que mes carnestoltas que jo

—Jo 'm disfressaré de Cupido.
—A vosté si que podrán dirli: Cupidol... ets un embustero!

—Qué vol vosté?
—Primer diguim si es home ó dona.

CARNAVAL

LIGUNS fan derivar la paraula Carnaval de *caro* y de *levamen* del verb *levare*, acció de *treurer*, com volguent dir treurer la carn, ó prou carn. Altres etimologistas la volen fer prevenir del llatí *caro*, *carnis* y *vale* (adiós), ja que 'l Carnaval es abans de la Quaresma. Antigament se 'n deya; *Carneval*.

Altres autors pretenen que procedeix del llatí *caro* y del francès *avale*.

Antiquíssima es la festa de Carnaval personificada per lo traïdor apòstol *Judas* conegut ab lo nom de *Carnestoltas*, acabant per cremarlo després de la festa.

Lo personatge aquest ha de ser sens dupte una adició á la festa esmentada, pus segons tots los datos, molt abans del Cristianisme ja tenia lloch lo Carnaval dels pagans, festa adoptada després per lo Cristianisme al igual que va ferho ab altres festas, ritos y costums.

Molts pobles de la antiguetat celebravan festas parelades á aquesta, y fins los hebreus, á pesar de tenirlas prohibidas per lo *Deuteronomio*, ne celebravan una d' idéntica dedicada á *Pharino*, enmascarantse y disfressantse ab trajos ridiculs.

Las bacanal, lupercals y saturnals de Grecia y Roma no eran altra cosa que verdaders Carnavals de l' antiguetat, en hont los homes disfressats de sátiros y altres figuras mitològiques, y tenyits los rostres de colors estranys, corrian per los carrers y al través dels camps, acompanyats de donas vestidas de bacants y sacerdotisas, mitx despulladas y ab atxas encesas, llençant crits frenétichs d' una boija alegría.

Las festas dels ignocents de l' edat mitxa tampoch eran altra cosa que una ramificació de las importadas per las guerras de Roma y Cartago.

Durant lo govern dels goths, váren estar casi abolidas aquestas desenfrenadas festas per lo genialisme d' aquella rassa, y en hont prengueren major increment fou en temps de l' Espanya Arabe, que ressucitaren ab extraordinaria forsa.

En l' any 1523 Càrlos primer va prohibir aquestas festas qu' havían arribat á ser escandalosas, pero poch á poch váren tornar á implantarse, y bè no ab la preponderancia d' abans.

Varen ser també condempnadas per los pares de l' Iglesia Católica, entre ells, Sant Cipriá, Sant Climent y Sant Joan Crisóstomo.

En los Concilis va prohibirse també moltas vegadas, sent lo papa Ignocent III un dels més entussiasas detractors d' ellas.

Felip V va prohibir la festa en absolut.

Carlos III va autorisarla altra vegada si bè ja present la fisonomia conservada fins á la nostra época. Los balls en los teatros y casas particulars van ser las diversions que van jugar més en ditas festas, observant ja allavors lo cuidado de tenirs que treurers la careta tots los assistents á dits actes.

Fernando VII sols va permetrer las mascaradas dintre de las casas.

Durant la regencia de D.ª María Cristina van tornar á celebrarse las festas sens cortapisas.

Desde aquella época va entrar en un período de decaïment natural, no sols en Espanya, sino en tota Europa, y porta, encara avuy una vida tan *lánguida* qu' anuncia una desaparició próxima y complerta.

Ara en las Américas, com paissos més joves, las celebran ab bastant entussiasme, pero no tardará á contaminarshi la indiferencia que s' experimenta en lo vell continent.

PEPET DEL HORT.

A Lord Salisbury

Salisbury del meu cor,
vosté m' ha ben enganyat!
Jo que 'l creya un inglés d' or,
y trepitjantse l' honor,
cometre aquest atentat!

Que no veu que Portugal
ab vosté no 's pot brallà?
Que ni ab barcos ni ab caudal
s' hi pot tan sols comparar?...
Ja ha sigut ben carcamal!

Fassiho á Russia que frissa
per distreure al poble, ó bè
al Nort que temps fa que 'l clissa.
No ho farà, no... ¿sab perquè?
per pór de la gran pallissa.

Ab l' altre, ni poch ni gayre
s' hi ha mirat... ja ho crech... es clá...
Ja ha posat l' Esquadra al *payre*
sense mirar qu' aixó fá
molt *mossega* ó *trinxerayre*.

Ab tants barcos y tan grossos,
ara fa 'l pinxo á la Ria,
amenassant fer destrossos...
No sent inglés, li cauria
á tothom la cara á trossos.

No!... Si os posava la grapa
tot lo mon, com jo voldria,
ja veuriau quina etapa...
D' aquí un any no se sabia
que Inglaterra fos al mapa.

Ahl.. y lo qu' es de Gibraltar
encara 'ns ne recordém,
y si 'ns lo váreu robar,
no som encara ahont aném
que no os lo fem esquitxar.

Vosaltres busqueu carronyas,
que, qui sab la qu' es prepara...
Potsé entre llassos y monyas
lo tingueu qu' esquitxar ara...
¡Grandissims pocas vergonyas!

Inglesos?.. Vaya un halagol!
Los voldria veure encesos!
Desde que sé, y no ho amago,
que 'ls que cobran, son inglesos,
encar que 'm citin, no pago.

Ara surten ab la néspra
qu' es que defensar volian
als *Makololos*; y trian
aquets motius,..... no tenian
mals *Makololos* ahir vespre,

Veura, vosté no s' apuri,
Lord Salisbury, y al crit
que dona 'l mon no s' aturi,
que tot y sé 'n Salisbury
n' hi farán un de petit.

Y que si 'm vol creurer, córdis;
nosaltres tampoch som ré
y á la fetxa dels exórdis
per dárnos un rey, recordis
lo tinglado que hi va habé»

Miris ab aquell mirall;
va comensar per nimiasas
que no valian un all
pero al fi del cap de vall
mitx mon va aná á bofetadas.

Vuy dir, si no li sab greu,
que 'l que vè, no ho sab ningú,
y pot vení 'l que sab Deu;
y allavors cada hú
arreplega lo qu' es seu.

Cregui donchs la llissó meva
y no 's vulgui ficá ab tramas
d' un género que... subleva;
Tornisen á casa seva
ab la cua entre las camas.

SERRALLONGA

MEMORIAS D' UN BOLERO

CAPITUL VII.

De las deu mil teclas que va tocar la Petra, durant la minoría de sas fillas.

Lo bon temps altra vegada
vegé la Petra eclipsarse
quan lo públich va cansarse
de veurer *quadros vivents*;

Puig no sortint á l'escena
l'efecte y gloria s'esborra,
y á l'*artista* 's deixa corra
buscant altres alicients.

De lo seu pis en la porta
apenas ningú trucava,
ni un *aucell* perdut hi anava
buscant de *Vénus* lo niu.

Feya una caló excesiva.
¿Y qui es, qu' ab lo foch gosa
quan fins los llansols fan nosa
y 'ns abrusa 'l sol d'estiu?

Hi havia *cassos* de *cólera*,
y per pòr de semblants *cassos*,
los richs eran molt escassos
y escassos també 'ls dinés.

Ningú estava per *romansos*,
de Barcelona fugían
los que anar al camp podían,
per fer vida de pagés.

Aixís es, que sense un xavo,
estava la Petra trista
per haver perdut de vista
á los seus *mantenedors*.

Y pensant ab en Cirera
malediccions li tirava,
y de cor ferlo jurava
víctima de sos furors.

No havent guardat ni una *poma*
per la set, com diu l'adagi,
(qu' ab la Petra ningú hi vagi
ab adagis ni refrans).

A l'empenyo á treure tacas
fins un matalás tenia,
per tot debía, y debía
al forner quaranta pans.

Veyént tan mals los *negocis*
y perduda l'esperansa,
temènt faltés la *pitansa*
la Petra un día 's va dir:

AIXÓ

Tan estranya es ta pregunta,
Que té vint y sis bemols.
'M preguntes qu' t'faría
Si poguessim está 'ls dos
Sentats sobre la fresca herba
Sols, de nit, y al mitx d'un bosch;
Sense pensar ¡desgraciada!
Que no te 'l cel tants colors,
Com en ta cara 's veurian
Si 's pogués cumplir eix *vot*
¿Qué t'faría? Poch t'ho pensas.
Si ho pensessis ¡Com hi ha mon!

—«Anant l'*industria* per terra,
»vull veurer si 'l *comers* dona,
»tinch astucia que m'abona,
»jde fam no m'haig de morir!»

Jo no sè com va arreglarse
que lográ ab las sevas tretas
instalar de *filis* y *betas*
una taula en lo Padró.

Més com que res hi guanyava
per ser cosas molt *baratas*,
se posá á vendrer *sabatas*
en lo carrer de l'Unió.

Formatje y *mantega* fresca
vengué prop las *Caputxinas*,
anells y *arracadas finas*
en lo carrer de 'n Xuclá.

En lo Born *monjetas cuytas*
y en lo *Ninot*, mil vegadas,
sardinas escabexadas
y *bunyols de bacallá*.

En lo carrer de las Molas
tingué *tenda de terrissa*,
vengué en la *Portaferrisa*
devantals y *mocadors*;

Y per guanyarse la vida,
y no sapiguere entendre,
fins per los carrers va vendre
encerats y *espolsadors*.

¡De teclas si va tocarne!
cotillayre, *maquinista*,
cuynera, *comisionista*,
vetlladora de malalts,
va fer de *mare de didas*,
de *florista* y *corredora*,
curandera y *llevadora*,
(si bè en casos especiales).

Va tirá molt temps las cartas
en lo carrer de la Cera,
encerant als qu' ab fal-lera
buscavan la seva sort.

També va fer de *Sonámbula*,
y per més *bombo*, tenia
una taula que 's movía
y á damunt un cap de mort.

Obrant d'aqueixa manera
va lograr la *Salta-tinas*,
mantenir sas quatre *ninas*,
sent *mitx dona* la més gran.

Se deya de nom Hortensia,
era ben feta y bufona,
bons colors, cara rodona,
cos de jonch y ulls de diamant.

Un día que mare y filla
solas en sa casa estaban,
y 'ls asuntos mal anavan
la Petra li preguntá:

«¿Qué pensas fer filla meva?
»d'escullí ofici ja 's hora»,
y ella ab veu encisadora
respongué: — «¿Jo? ¡vull ballá!

»Ó *bailarina* ó *cantanta*,
»es lo gust que jo tindria;»
y la Petra d'alegría
sentí esbategar lo cor.

¡Te semblas ben bè á ta mare!
digué, besantli las galtas;
las tevas miras son altas!
filla meva farás sort!

Y veyént en perspectiva
(d'or y traficás avara)
son ben estar, no répara
en rés, ni menys se li acut,
qu' entre bastidors hi nihuen
tots los *microbis* del vici,
qu' al esprit donan defici
y marceixen la virtud.

Sent com era aixalabrada
y mare sense conciencia,
als pochos dias ja l'Hortensia
un mestre de ball tingué.

Als sis mesos trepitjava
ja del *Principal* las taulas...
¡Au Petra, amaneix tas maulas!
¡ara si que has tret lo bè.

JOSEPH M.ª CODOLOSA

Continuará.

Ja no m'ho preguntarias.
Perque has de saber que, jo,
Sentint lo soroll de l'aygua
Que vessaría allí prop
Saltant de las negras rocas
Que hi hauría al nostre entorn,
O bè aspirant ab delicia
Lo fresquívol ventijol,
Que de nit tant reanima
Al que d'amor está foll;
Apelaría á las Musas
Subiranas d'aquell lloch
Perque 'l cervell m'esvergissin
Y 'm concedissin 'ls dons
Que á n'ls poetas que inspiran
Solen concedir á dolls.
Y comensaría á dirte
Que t'estimo y mitx cofoy
Febrosench y sense freno

Te menjaria á petons.
Y quan la lluna argentada
Sortís allá á l'horisont
Radiant y majestuosa
Y sos raigs de mil colors
Desvancixessin la fosca
Y rebatentne á las flors,
Se convertís la rosada
En regalims de pur or,
Convertit ja lo teu rostre
Per lo ardent y per lo roig
En magrana assahonada,
Pe 'ls meus atrevits petons,
M'ajenollaría á terra
Y ab frenética passió;

T'enmatllevaría un duro
A torná el sigle mil nou.

JAUME ROIG Y CORDOMÍ.

Lo cartoner gallego rompent l' escut inglés en Lisboa.

Combat entre Serpa Pinto y los Makololos.—

PRINCIPAL.—Divendres de la present setmana debutarà la companyia Tubau-Palencia que además del concurs de la eminent artista, forman part d' ella la reputada dama jove Sra. Gambardella y los Srs. García, González, Amato y Peña.

Com además del repertori conegut hi figuren las obras novas *La Extranjera*, *Francillón* y *La Dama de las Camelias* de Dumas (fill), y *La condesa Sara* de Onhet, creyém que lo degá de nostres teatros se veurá sumament favorecut.

LICEO.—*Messalina* á tot pasto, obtenint cada día més extraordinari éxit lo magestuós quadro del circo romá y lo *paso á dos* executat per la notable *pareja* Rossi-Spadalino.

Diumenje passat sortí lo quadro de: *quedan despachadas todas las localidades*, ab motiu de las dos representacions que 's donaren de tan sorprendent espectacle. Ja era hora que se li treyés la pols, pus de desde la temporada de concerts del any passat y de las funcions Gayarre, que aqueix quadro gloriós (pel empresari) no veyá 'l Sol.

Per poder dar descans á la primera *pareja* esmentada, foren contractats Irene Cerato y Miquel Muñoz que no foren gayre ben rebuts lo día de son debut, per lo que no han tornat á fer cabriolas devant de *Messalina*.

ROMEA.—Magnífica entrada va conseguir lo Sr. Goula en lo benefici que va tenir lloch lo dilluns próxim passat en dit Teatro.

En *Lo primer amor*, y tant en *Bon Jan qui paga* com en *L' Infanticidi*, váren portarse com á bons, quants artistas hi prengueren part.

La Sra. Parreño y lo Sr. Goula fèren en las dos últimas produccions, las delicias de la concurrencia ab la proverbial vis cómica que 'ls caracteriza.

Lo diumenje á la tarde van tenir que tornarse entradas en la representació del *Monjo negre*.

Per lo dilluns próxim s' annuncia lo benefici de la senyora Ferrer, ab lo magnífich drama de L. Cano *La Pasionaria* y la comedia de Francisco de Sales Vidal, *La Malvasia de Sitjes*.

NOVEDATS.—Dos bonas entradas proporcioná diumenje últim lo drama titulat: *El maldito ó un rio de oro* del malhaurat escriptor Perillán Buxó.

Com quan s' estrená en lo teatro de Catalunya, fou estrepitosament aplaudit lo final del según acte.

L' actor senyor Capdevila ab son *batalló* infantil y festivas coplas que hi canta en lo tercer acte, feu las delicias del públich. També alcansá grans aplausos lo Sr. Pigrau en lo desempenyo del simpátich personatge de doctor, que hi estigué acertadíssim.

Los demás actors acabaren de rodonir lo bon conjunt.

Per lo diumenje está anunciat lo estreno en Barcelona de *Los langostinos* y per lo dilluns próxim s' anuncia lo benefici del Sr. Tutau ab l' estreno del drama en tres actes, original de D. S. Gomila, titulat: *Más allá de lo digno*, que será executat baix lo següent repartiment: *Pura*, Sra. Clemente; *Luisa*, Sra. Sala; *D.ª Mercedes*, Sra. Maiquez; *Juan*, senyor Tutau; *Ricardo*, Sr. Parreño; *D. Antonio*, Sr. Pigrau; *Don Lorenzo*, Sr. Oliva; *Eduardo*, Sr. Guitart, y *testigos* Srs. Tubau y Bosch.

Sapigué las simpatías que té lo Sr. Tutau y los bons datos que tenim del drama, no es estrany lo preveurer un plé.

CATALUNYA.—Gracias á la irreprotxable execució obtinguda lo juguet del Sr. Estremera, titulat: *Perros y gatos* obtingué bon éxit pus á no ser aixís creyém difícil lo haberse sostingut, pus si bè té una versificació de *mistó* las escenas resultan algo exageradas y los diálechs á ser encomanats á altres executants se farían monótono y pesats.

La Sra. Alverá llueix un riquíssim trajo que la més encofetada dama no 's desdenyaría de portarlo en las *soirees* mes notables.

Brillantment ha debutat la Sra. Duque en *Quién fuera libre*, pus en lo paper de *Currita* aquilatá l' apellido y fama ab que venía precedida.

Per lo dijous estava anunciat lo benefici del director senyor Bosch, formant lo programa además de: *Viva mi niña*, lo según acte de *Las Campanas de Carrión* desempeñant lo beneficiat lo difícil paper de Gaspar, y los estrenos de *Medium oyente* y *Artistas á cala*. Lo variat programa y las moltas simpatías del beneficiat son auguris de un llenás.

També 's prepara lo benefici de la Sra. González ab los estrenos de *La Tiple*, original de Araujo y Giménez, un *Vals* á tota orquesta, de Montesinos y Cotó, l' apropósit original de dos aplaudits autors, *M. G* en la que la beneficiada hi desempeñará quatre tipos, y las sarzuelas *Colegio de Señoritas* y *A Buenos Aires* nova zarzuela d' aparato de Altobaguirre, Diaz de Escobar y González Palomar.

Ja cal que s' apuntali lo teatro.

TIVOLI.—Ab molts bons auspicios debutá la companyia cómich-lírica que dirigeixen los Srs. Colomé y Bosch.

Durant lo trascurs de la setmana, además de representar-se sarzueletas conegudas, s' ha estrenat un juguet arreglat per l' actor y director Sr. Colomé, ab lo títul de: *1000 duros*, que á pesar de veurers lo corte francés, la experta xispa del Sr. Colomé la sapigué adoptar á nostras costums, y junt ab sos oportuns xistes, feu qu' obtingués un complert éxit. Lo públich no pará de riurer ni un moment, principalment en l' escena penúltima qu' es de primera, entre Damiá y sa esposa (Sr. Colomé y Sra. Mateu). La execució fou digne *pendant* de la obra.

Nostra enhorabona.

En lo desempenyo de *Tio yo no he sido* sobresurtiren los Srs. Colomé y Gil, los demás hem de confesarho, no estigueren á l' altura deguda.

Está preparantse *Novillos en Polvoranca* y *Las Campanas de Carrión*.

CIRCO EQUESTRE.—Diumenje se despedí la companyia del Sr. Alegría, y actualment s' están preparant las obras necessarias per poderhi actuar una companyia de sarzuela, qu' en tot cas, comensará á actuar disapte de la present setmana, construhintse per tal motiu un elegant escenari.

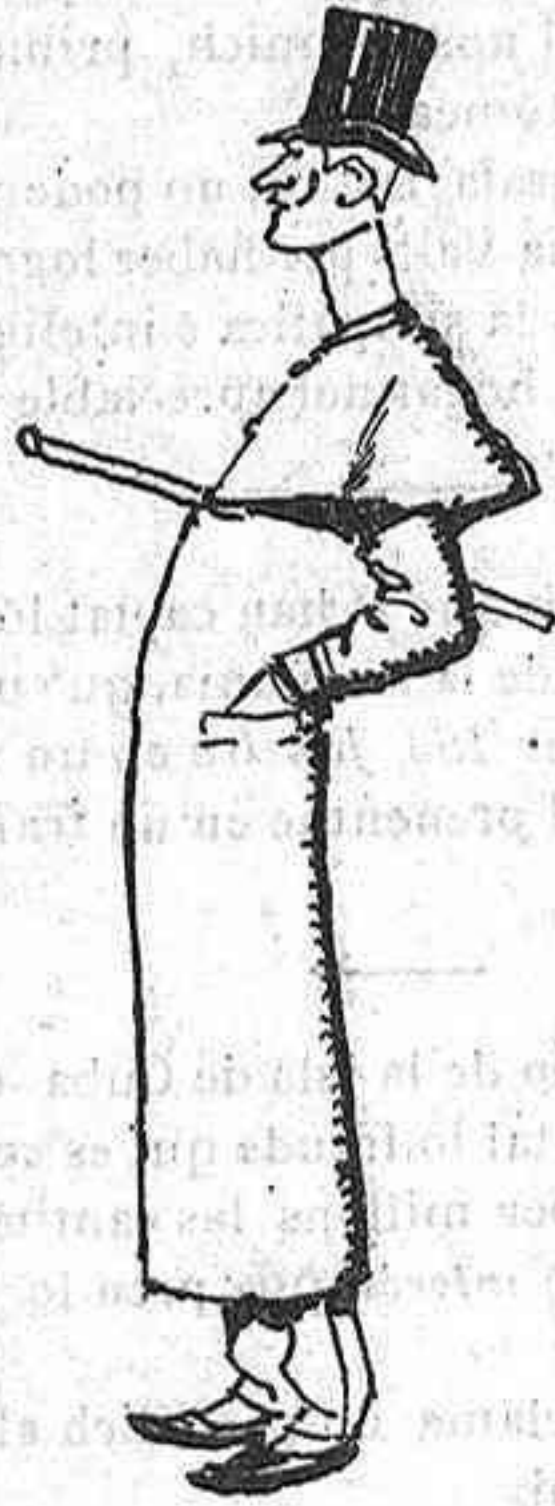
UN CÓMICH RETIRAT.

SONET

Mes qu' els altres voldria sapiguer.
Sè aixerit, graciós y ben plantat;
D' una noya ben maca sé estimat;
Y poguerm' divertí sens cap diné.
Lo que 'm plau-ne voldria poguer fé;
Fins la sor de lliurarme de soldat;
Recobrar lo que 'm guardan empenyat,
Y d' inglesos trovarmen ben lleugé.
Voldria que 'm creixés depressa 'l pel;
Tení un oncle solté que fos ben rich;
Poguer portá á l' hivern un bon abrich;
Y per últim y fora mon anhel,
Tenir molta osadía y se... informal
Per arrivá ab lo temps á concejal.

MARANGÍ.

LA TOMASA
UNA SORT

Au!... Comensém la currida.

Quina pitrera!... Aixó es gras.

Ja la tinch mitx enternida.

Beu, que ja m' ho pagarás.

Móstrim son rostre... aixerida.

Era un home!... Sant Pancrás!

NOSTRE RETRATO

D. AMADEO DE SABOYA

Al' edat de 45 anys, es á dir, á la flor de la seva vida ha baixat al sepulcre lo príncep D. Amadeo quals dots va poguer aquilatar lo poble espanyol durant los pochos mesos que va regir los destins de nostra pátria.

Va ser elegit rey d' Espanya en las Corts de 1871 y després dels molts disgustos que váren proporcionarli la cáfila de polítics ambiciosos. dels que may per desgracia ne careix la nostra terra, va regresar á Italia, enviudant en l' any 1876, d' aquella virtuosíssima senyora tan odiada de la aristocracia, com ben volguda del quart estat de la capital de la monarquia.

Lenitiu per las amarguras qu' havia passat lo malográt príncep, havían de ser segurament las contínues frasses que com á bona recordansa de la seva estada en nostre país, han sortit á menut dels llabis de tot bon espanyol. La de: *es un rey que no 'ns lo mereixiam*, ha sortit de mil bocas durant los 16 anys que fa que va baixar ab la tranquilítat d' una neta conciencia, los grahons del trono de Sant Fernando, que per sort seva no havia d' haver pujat may.

Pobre Amadeo!... no sabia al mitx de quin fanch 's ficava; éll, tan desinteressat y noble, rodeijat de gent ambiciosa que no va aturarse devant del desaire donat á qui res los hi havia sollicitat, ni del respecte degut á una elevada y modestíssima senyora, ni del misteriós drama desarrollat al abrich de las tenèbras en lo solitari carrer *del Turco*.

Si lo remordiment trova eco en totas las conciencias, á quantas haurá mogut la fatal noticia de la mort de tan preclar príncep...

Nosaltres, que en aquellas épocas azarosas pera que va atravessar nostra mare pátria, sols várem tenir cor per compadir la desgracia de D. Amadeo de Saboya, podém avuy ab la tranquilítat d' esperit, tréurens lo sombrero devant de la tomba del ilustre príncep y exclamar sens escúpols de cap mena: Amadeo de Saboya, ... dorm en pau!

PEPET DEL HORT.

Campanadas

Un periódich alemany demana al govern la prohibició de las criaturas menors de tres anys en los teatros.

Es una lley que 'ns agradaria véuerla establerta en Espanya, mentras hi hagués pares tan *llonsas* que no veuhen qu' al portar las criaturas de pit á aquesta clase d' espectacles sols logran incomodar al públich.

Un cas molt curiós diu qu' ha ocurregut en Castelló de la Plana.

A la quenta, hi havia en una casa un malalt molt gravíssim deshauciat dels metjes, quan ab un ardor celestial, va posarse una dona á pregar per la salut del pacient devant d' una imatge que hi havia en una estampa clavada á la paret, dant per resultat que á las dos horas va iniciarse una melloría y als dos dias lo malalt estava convalescent.

Després va saber aquella pobre dona que lo sant á qui havia pregat, era lo retrato de D. Manel Ruiz Zorrilla.

Si non e vero...

Casi miraculosament 's trova fora de perill la Senyoreta D.ª Pilar Valls filla del nostre amich, primer actor de carácter del Teatro de Romea.

Al donar aquesta grata noticia no podem per menos de felicitar á tota la familia Valls per haber lograt arrancar dels brassos de la mort á la simpática é intel·ligenta Pilar, fent renaxer la alegría en l' hogar del apreciable artista.

Arriva á tant l' odi que s' han captat los inglesos, dels nostres vehins los fills de la Lusitania, qu' un d' aquets qu' havia pres passatge per *Rio Janeiro* en un vapor inglés va aconsolar-se de perdre'l prenentne en un francés.

Terra non tembles!

Las noticias que venen de la Isla de Cuba son desconsoladoras; segons ellas es tal lo fraude qu' es comet en la gran Antilla que 's contan per millons las cantitats que s' evaporan á pesar de lo gran *interés* que pren lo general Salamanca per evitarho.

Pobre Espanya!... exclama un periódich al comentar los fets, y nosaltres anyadim:

Llástima de presiris!

Los conservadors y conjurats no hi veuhen de cap ull y tenen molta rahó; després d' untárloshi lo nas ab tocino, deixarlos en dejú, es molt mal fet.

Si 's creman massa son capassos de montar á caball.
D' una escombra.

Lo qu' es al general Martinez Campos li han ben posat la llufa.

Jo fos d' ell demanava 'l retiro.

A Marruecos sembla que la ballan; multitud de kábilas s' han insurreccionat y los Caidos han de tocar pirandó, camps á través, per no ser víctimas d' aquells bárbaros.

Muley Hassan diu que ja comensa á estar cremat.

Ja s' ha suicidat un altre mestre d' estudi; á la fi aquesta clase haurá donat ab la *clave* per no morir-se de fam.

Sempre es un remey.

Al Brasil han tingut lloch gran nombre de fusellaments. Endevant; y aixó que tot just estém á la sinfonia.

Calculin antes de l' escena final del drama lo qu' haurá succehit...

A Lisboa s' ha suicidat un matrimoni, habentho tet també no fa molt lo fill de las víctimas.

S' veu que l' instint de conservació no havia arrelat en aquesta desgraciada familia.

Cada hù per 'llí hont l' enfila.

Han regalat un *chalet* á D. Francisco.

Es clar; la caritat als pobres es la mes gran virtut. Y s' ha de pensar un xich ab la salvació de l' ánima. De canti.

REVISTA TAURINA

GRAN PLASSA DE TOROS MADRILENYA

Corrida del 20 del corrent,

En aquesta corrida, los toros, que eran de la ganadería del conde de Gijona, ab divisa color de présech, varen resultar bravucons y fluixos al ferro.

Lo primer espasa P. Mateu (a) Segasta, va fer prodigis de *Sagacitat* y sanch freda que li varen valer totas las orellas y nassos dels bitxos.

Varen lidiarse, entre molts altres, (embotats) los si-guents toros.

1.º KANOVAS. Roig, ull de perdiu, de mala intenció y pocas lliuras, va ser picat, banderillat y mort d' un volapuk.

Gran xiula (al toro) y orella.

2.º MARTUS. Cuerni-prieto, de tots colors y ab ulleras. Aquest bitxo sempre estava á una honesta distancia dels picadors y mirant de regull. Varen clavarli banderillas hasta en la qua. Lo diestro Segasta va divertir-se dugas horas capejantlo y dantli puntadas de peu al morro; descabellantlo després á la primera intenció. — Altra orella.

3.º SACUNTO. Vermell y de moltas hervas, ab bigoti y pera. Aquest toro que vá surtí del xiquero semblant que s' ho havia de menjar tot, en comptes de clavar banyadas als caballs, las clavava á la barrera. Lo diestro Segasta li va fer lo salt del *trascuerno*, el de la *garrocha* y molts altres salts. Després de ben capejat lo va fer entrar á la rahó ab una, fins als *gabilans*. Palmas. Orella altra vegada.

4.º ROMERITO. Roig de mal pel; de molta barra; boyant y ab las banyas que li surtian de la boca.

Desde que va surtir á la plassa ja va comensar á bramar sens fer cas als *retos* dels picadors. No va podérseli clavar cap banderilla perque may estava quiet y fugia al bulto. Per ultim y després de catorse ó quinse passos de muleta, va ser mort d' una escupinada.

Quan l' arrastravan las mulas, encara reya.

5.º CASULÁ. Curt de gambals y molta fatxada, cuerniabierto, per lo que va resultar molt inofensiu. Aquest bitxo qu' era de la mateixa ganaderia que Romerito, sempre va estar fujit, sent impossible passarlo de muleta.

Lo president maná tornar-lo al xiquero perque serveixi per espantar xicotets en las corridas de novillos.

6.º LLOPIS. De moltas agallas, alt de pont y tussút.

Va tenir varias entrevistas ab los de caball que li van

arreglar un *morrillo* que no hi faltavan mes que las graellas, pá y ví.

Al entrar á la sort de matar 's tapava y no hi havia modo de arreglarli lo cap.

Los del tendido de Sol van comensar á tirarli taronjas, empollas,, pero rés, lo toro no 's movia, fins qu' un xicot que debia haber fet campana, va tirarli la cartera. Veurerla y envestirla com un desesperat, va ser igual, pero lo destre Segasta, lo va deixar fret y pudent d' un mete y saca de *búttén*.

Ovació indescriptible! las dugas orellas! tots los nassos dels altres toros! cigarros infernals de la Tabacalera! bitllets de banch falsos! transferencias!.. en fi, la plassa va quedar cuberta d' objectes inútils.

Várem surtir del Circo sens veurer los toros de Gracia y de Sant Gervasi perser de ganaderias desacreditadas que no valian la pena.

Resumen: la corrida superior.

Toros fuls.

Segasta brillant, ¡de primera! Principalment en los quiebros y amagadas d' ou.

Presidència acertadissima.

Concurrencia, tota Espanya.

Hasta un altra.

CAP Y POTA.

Telégramas

Filipinas 20.—2 nit.—Afártam y 't diré maco.

JUSTÍN.

Cádiz 21.—4 tarde.—Lo submarí segueix fent provas.

No provan tant tots los sastres d' Europa plegats.

Lisboa 22.—Id. id.—Lo govern portugués segueix dant mostras grans de patriotisme é independencia.

S' están fent contínuas presons de manifestants.

Venecia 22.—Id. id.—D. Cárlos de Borbón encarrega als seus partidaris que no posin dificultats al govern durant la crisi. (1)

Madrid 22.—3 id.—Los conservadors han fet grans pedidos de cadiras de Viena.

SÍBAS.

(1) Diu que 'n Sagasta al saber aixó ha respirat molt millor.

TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Ma primera vocal,
part del Globo segona,
ma tercera animal,
y lector, lo meu total
es carrer de Barcelona.
M. SANSAR Y C.^a

ENDEVINALLA

«Si 'm miras al indret
soch un mineral,
mirantme al inrevés
soch un vegetal.»

JORSONA.

TRENCA - CAPS

D. Pio Larrara
te 'l
Trancaso

Aquestas lletres combinadas donaràn per resultat lo nom de tres pobles catalans.

JAUMET VILAGELIU

LOGOGRIFO NUMERIC

- 1—Consonant.
- 7 3—En los jochs de cartas.
- 3 2 3—Número.
- 6 6 5 1—Animal.
- 1 6 7 4 7—Metall.
- 7 3 4 5 6 7—Ne portan los capellans.
- 1 2 3 4 5 6 7—Arma de foch.
- 1 2 3 4 5 6—Classe de soldats.
- 3 2 1 2 7—Peix.
- 1 2 1 7—Per fumar.
- 7 6 6—Vegetal.
- 6 7—Nota musical.
- 7—Vocal.

K. NALEJAS.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO 71

- Xarada I.—Marieta.
- Xarada II.—Viola.
- Anagrama.—Ricardo-Corrída
- Trenca-caps.—La rosa blanca.
- Logogrifo numérich —Baldomero.
- Geroglífich.—Per estoras, los estorérs.

OBRAS DRAMÁTICAS

de D. Anton Ferrer y Codina
que 's trovarán de venta en la Administració.

DRAMAS EN 3 Ó MES ACTES Á 2 PESSETAS EXEMPLAR

Las Reliquias d' una mare	La Casa payral
Lo gat de mar	Un manresá de l' any vuit
Un gefe de la coronela	Lo punyal d' or
Lo Pajés de l' Ampurdá	Otger

PESSAS EN UN ACTE, Á 1 PESSETA EXEMPLAR

Peró	Remeys per fora	Celos d' un' rey
Aucells d' América	Palos y a casa	Lo Repartidor
La perla de Badal. ^a	Castor y Polux	Recuerdo Eterno
Las Carolinas	Los dos barbers	Suicidio sombrero
Pare y Padri	Un cop de telas	Aucells de paper

S' enviarán á fora acompanyant los pedidos en sellos de correo.

Del rostre, ab las maravillas,
no he trovat qui 'm vulga encara;
veyam si ho trovarè ara
ensenyant las pantorrillas.

GALERIA DE CELEBRITATS

10 CENTIMS RETRATO

Figuran ja en aquesta celebrada galeria de retratos sobre Cartuliña deguts al llapis deldi buixant especialista en aquest género Sr. Puntó suspenso, una escullida colecció en la queh i constan, entre altres las Sras. E. Mendoza Tenorio, F. Soler de Ros, J. Guerra, C. Parreño, Y. Llorens, D. Perlá, C. Martinez, L. Fons de Calvera, y los senyors A. Vico, T. Edison Y. Peral, J. Gayarre, F. Uetam, E. Laban, E. Planas, M. Matorrodona, J. Garcia Parreño, F. Soler, T. Bonaplata, B. Galofre, F. Urgellés, A. Soler, H. Goula, etc., etc.